

Comentariu Iapa lui Voda

Povestirea este specie a genului epic in proza. Termenul este sinonim cu cel de naratiune cu care se si confunda, insa ca specie literara reprezinta un tip de structura narativa.

Povestirea Iapa lui Voda care face parte volumului Hanu Ancutei scrisa de Mihail Sadoveanu este o povestire in rama. In rama apare naratorul omniscent, omniprezent. Se disimuleaza autorul. Al doilea plan narativ apartine naratorului ordonator anume comisului Ionita, iar al trei-lea plan narativ apartine naratorului personaj sau naratorului martor. In al doi-lea plan narativ se creeaza un adevarat ceremonial al povestirii. Se obtine atentia, ascultarea, se infiripa actiunea narativa. Locul este: -Hanu Ancutei, tara Moldovei, Draganesti, din tinutul Sucevei, s-au dus la divanuri, doi stanjeni si cinci palme, langa prisaca Velii, la Voda, la Iasi, de la Odobesti, Tara-de-Jos, Tara-de-Sus, targul Iesului, la un han, Curtea Domneasca, la Poarta Curtii, acolo, spre odai, intr-o camaruta din launtrul curtii, ici, pe usa asta mititica, dincolo, in odaia cea mare, intr-o lumina mare, de la fereastră deschisa. Timpul naratiunii este: -atunci, dinainte de Voda Calimah, nici in zilele mele, de-acu, odinioara, cand a rostit, cand am spus, pe urma, dupa aceea, a doua zi, catra amiaza, dupa ce am spus, chiar acum, pe loc, cand m-am ridicat, cand primise, cand am auzit, cand am incalcat, din alt veac, din acele zile ale tineretii mele, s-acuma, de mult.

Timpul ramei: " intr-o toamna, intr-o departata vreme, demult, in anul cand au cazut de Santilie ploii".
Locul ramei " Hanul Ancutei, Moldova ".
Moduri de expunere: Naratiunea, dialog, descrierea.

Expozitiunea:

Comisul Ionita isi incepu istorisirea amintindu-si de vremurile tineretii cand se afla tot la Hanu-Ancutei, insa la care era hangita alta Ancuta, mama acesteia. Venise cu iapa pe care tot o lauda si statea cu alti oameni care "acuma-s oale si ulcele". Deodata toti cei prezenti vazura un boier iesind dintr-o drosca si indreptandu-se spre ei.

Intriga:

Era un boier voini, cu barba rosa, si cu un lantug de aur la gat. Politicosi, oamenii il invitara la masa s-ii spusera Ancutei sa-i aduca o iala cu vin pe care a platit-o comisul "trei parale".

Desfasurarea actiunii:

Intrand in vorba razasul incepu sa i se planga boierului de o

"pricina" pe care a mostenit-o de la stramosii sai. Era vorba despre un vecin de la Draganesti care i-a furat pe nedrept o bucata de pamant. Hotarat, Ionita comisul insista spunand ca este an stare sa mearga, inarmat cu acte si dovezi, si la Voda, iar daca nici el nu-i va face dreptate sa-i pupe iapa nu departe de coada. La aceasta replica toti cei prezenti ancepura sa rada, inclusiv boierul. Pus pe fapte, razasul pleca, iar a doua zise infatisa la curte spalata si aranjata.

Punctul culminant:

Imediat o sluga aparut si-l intreba cu ce treaba a venit. Dupa ce auzi totul soldatul ii dadu voie sa intre in camera lui Voda.

Luandu-si inima in dinti, comisul intra si cazu in genunchi in fata domnitorului. Acesta ii porunci imediat sa se ridice, iar razasul recunoscute mai intai vocea. Dupa ce ii arata toate actele si dovezile pe care le avea domnitorul ii recunoscute dreptatea si imediat trimise sluga la locul faptei pentru a clarifica lucrurile. Inainte de a pleca boierul il lua deoparte pe comis si-l intreba ce s-ar fi intamplat daca nu i se facea dreptate. Ionita comisul, vazand ca boierul are simtul umorului, raspunse hotarat: "Eu vorba nu mi-o iau inapoi. Iapa-i peste drum". Mult haz a facut voda pe raspunsul razasului si batandu-l iar pe umar isi aminti de oala cu vin rosu pe care i-o plati comisul la han.

Deznodamant:

Si iata de aceea se mandreste acum Ionita comisul cu roibul sau: pentru ca se trage din iapa lui voda, care era si ea tot si rancheza si ea tot la fel sperind o alta Ancuta.

In text se foloseste limbajul popular specific autorului ("Santilie, tusinata, ros, harapnic, ocina, stanjen, coarda, botfor, Alisandru Machidon, pricina"). Personaje: Comisul Ionita, Voda, iapa - personaje principale; Ancuta, dorobantul, un osten batran, un ofiter tinerel, om de-a lui Voda - figuranti. Figuri de stil: alternanta "eu stam aici in acest loc"